

**Leel-Őssy Miklós:**

## **Egy Soroksárnál 8-10 nap alatt felépíthető fenékgát megmenthetné Budapest ivóvízellátását**

Amikor egy orvos egy tömegbaleset helyszínére ér, egyáltalán nem számít, hogy éppen a szabadnapját tölti, azonnal szolgálatba helyezi magát és életet ment. Leel-Őssy Miklós nyugalmazott vízépítő mérnök pontosan ezt a szakmai reflexet követte, amikor csütörtök délután leült az íróasztalához, és azonnal rajzolni, számolni kezdett, hogyan lehetne megmenteni a Dunát, a leállított paksi atomerőművet és az ivóvizet.

- Leel-Őssy Miklós vízépítő mérnök a Duna válsága láttán megoldást keresett a vízhiányra
- A Duna alacsony vízállása miatt le kellett állítani a paksi atomerőművet, Budapest ivóvízellátása is veszélybe került
- Egy gyorsan építhető fenékgát Soroksárnál 8-10 nap alatt megmenthetné Budapest ivóvízellátását

Senki sem kérte rá, de az az ember, akinek az élete a folyók és a vízszint szabályozása volt, nem tud nyugton maradni egy ekkora krízis idején. Magyarország ugyanis egy ritkán látott, kettős válsággal néz szembe: [a paksi atomerőművet le kellett állítani](#) a Duna kritikus vízszintje miatt, és ami talán ennél is fenyegetőbb, végveszélybe került Budapest és az agglomeráció ivóvízellátása is.

Ha valaki, Leel-Őssy Miklós aztán tényleg mindent tud a magyarországi vízhelyzetről. Annak idején öt évig dolgozott a nagymarosi erőmű építésén is. A szakember már júniusban látta, hogy nagy baj lesz. Fórumokon, bejegyzésekben figyelmeztetett: [ha így folytatódik a Duna apadása](#), és nincs vízutánpótlás, előbb Paks hűtése, utána a főváros ivóvízbázisa kerül bajba. Akkor senki nem hallgatott rá.

A kudarc azonban nem szegte kedvét. Csütörtök délután óta folyamatosan a megoldáson dolgozik. Ám ahogy jöttek a legfrissebb meteorológiai és vízállási adatok, keserű felismerés hasított belé: [Pakssal kapcsolatban minden bizonnyal elkéstünk](#).

### **Túl sekély és túl meleg: Paksnál már elkéstünk**

Aki nyaralt már a Balaton déli partján, az tudja, hogy a sekély víz mennyire fel tud melegedni. Ha viszont egy vitorlásról a tó közepén beugrunk és lemerülünk, a mélyben sokkal hidegebb a víz.

– A Dunával is ugyanez a helyzet. Ahhoz, hogy az atomerőművet hűteni lehessen, legalább két méter mély vízoszlopra van szükség, amelynek az alsó rétegei már nem melegszenek át. De a Duna vízszintje most drámaian lecsökkent, hiába üzemelnek be mobil szivattyúkat [Paksnál, hogy a vizet átemeljék a hűtőtározóba](#), a folyó túlságosan sekély, és

ezért túlságosan meleg már most is. Ráadásul megérkezett fölénk [a hőkupola, a legalább jövő csütörtökig tartó 41 fokal hőség](#) tovább melegíti a Duna vizét – magyarázza a szakember.

### **Kiszáradó kutak: Szentendrén beütött a krízis**

A soha nem látott alacsony vízállás Budapest [és a környező települések ivóvízellátását](#) is fenyegeti. A főváros ivóvizét a Duna kavicságyában fekvő úgynevezett csápos kutak biztosítják. A folyó vize a meder kavicsrétegén átszivároghva természetes módon, szinte ivóvíz tisztaságúra szűródik, és így kerül a föld alatti csövekbe. A probléma az, hogy a Duna leapadt vízszintje miatt a magasabban fekvő csáposok már a kavicságyban szárazra kerültek, és senki nem tudja pontosan, mikor csökken a vízszint a mélyebben fekvő csáposok alá. Ha azok is szárazon maradnak, a rendszerbe nem kerül Duna-víz.

Szentendrén már bekövetkezett a baj, [több ezer ember maradt ivóvíz nélkül](#), miután a kánikulában megugrott fogyasztás túlterhelte a rendszert. A honvédség tartálykocsikkal és hétezer zacskós vízzel segíti a helyi lakosságot, zuhanyozni pedig a Vizes Nyolcas uszodába járhatnak a helyiek, csak lakcímkártyát kell bemutatniuk.

[A meteorológiai előrejelzések semmi biztatót nem ígérnek](#): az Alpok vízgyűjtő területein sincs csapadék, az augusztus és a szeptember pedig statisztikailag is a legszárazabb időszak. A vénasszonyok nyarának verőfényes időjárása most [egyet jelent a kilátástalan vízhiánnyal](#).

### **Nyolc nap alatt megmenthető lenne Budapest**

Leel-Össy Miklós szerint még van egy mentőöv. Egy állandó vízlépcső megépítése évekbe és irdatlan pénzbe kerülne, de a vízkatasztrófát egy gyorsan kivitelezhető fenékgáttal meg lehetne előzni. Bár Paksnál a felmelegedés miatt ez már valószínűleg nem oldaná meg a hűtési problémát, a mérnök szerint Budapestnél, Soroksár magasságában fel lehetne építeni gyorsan egyet az ivóvízbázis megmentéséért.

– Ez egy víz alatti gát, amely 8-10 nap alatt megépíthető – részletezi a mérnök. – Billenős teherautókkal 50-70 ezer tonna bányászott követ kellene a Dunába hordani, parttól partig. Egy trapéz alakú töltést kell elképzelni, amely az alapján 20-25 méter széles, a tetejénél körülbelül 10 méter, a gát csúcsa pedig a vízszint fölé emelkedik 2-2,5 méterrel. Ehhez semmilyen kötőanyag nem szükséges, a megfelelő méretű kövek, a folyó sodrása nem mozdítja el az építményt.

Egy ilyen fenékgát Soroksárnál megfogná és egészen Békásmegyérig felduzzasztaná a vizet, így az ismét a csápos kutak fölé kerülne, és a főváros vízellátása biztosított maradna. Nem venné el a vizet az alsóbb szakaszokon fekvő szomszédos országoktól, csupán lassítaná az átfolyást, cserébe viszont megmentené Budapestet egy ivóvízkrízistől.